

10. Tereny rolne

10.1. Charakterystyka użytkowania gruntów rolnych

Ogólna powierzchnia użytków rolnych w Gdańsku wynosi 9 576 ha, co stanowi 36,60 % powierzchni geodezyjnej Gminy Gdańsk.

(dane z Wydziału Geodezji Urzędu Miasta Gdańska)

W większości tereny rolne stanowią rezerwy obszarów pod urbanistyczne funkcje aglomeracji miejskiej. Ze względu na korzystne uwarunkowania glebowe część terenów została zakwalifikowana jako chroniona rolnicza przestrzeń produkcyjna. Zajmuje ona południową (żuławską) część Wyspy Sobieszewskiej, tereny Oruni, Niegowo oraz część Olszynki. Tereny rolnicze na obszarze Kokoszek, Klukowa-Rębiechowa, Barniewic – Osowej, Płoni (w sąsiedztwie Rafinerii i oczyszczalni „Wschód”) traktowane są jako tymczasowe i stopniowo przekształcane w tereny zurbanizowane.

Gdańsk dysponuje wykształconą kadrą rolników wyspecjalizowanych w produkcji warzywniczej i przetwórstwie warzywniczym, dobrze wyposażonymi w sprzęt maszynowy gospodarstwami, które zapewniają dostawę świeżych warzyw dla miasta.

10.2. Zarys fizjograficzny terenów rolnych miasta Gdańska

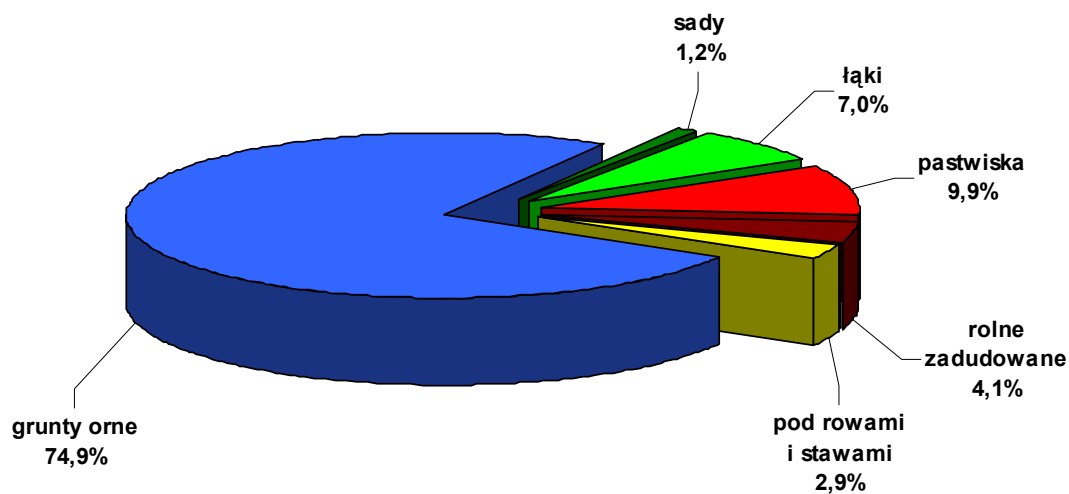
Gospodarstwa rolne w granicach administracyjnych miasta charakteryzują się zróżnicowanym stopniem kultury rolnej, sposobem użytkowania rolniczego i zagospodarowania. Tereny rolne położone są w trzech płaszczyznach geograficznych:

- a) **Wysoczyzny** – do której zalicza się grunty znajdujące się w dzielnicach: Św. Wojciech, Maćki, Orunia Górna, Łostowice, Ujeścisko Stare, Zabornia, Jasień, Szadółki, Kiełpino Górne Kokoszeki, Bysewo, Firoga, Klukowo, Owczarnia, Osowa i Barniewice. Są to grunty o zróżnicowanej rzeźbie terenu, licznych stromych i erodowanych zboczach. W tym rejonie jest też szereg kotlin i zagłębień. W strefie tej występują gleby klasy bonitacyjnej od II do V z przewagą klasy IV i V. Z uwagi na ukształtowanie terenu i w większości słabe gleby, na gruntach tych zlokalizowana jest znaczna część ogrodów działkowych. Na terenie górnego tarasu użytki rolne są użytkowane rolniczo i utrzymane w dobrej kulturze. Są to gospodarstwa o produkcji wielokierunkowej, o znacznej produkcji trzody chlewnej i bydła.
- b) **Żuławska** – do której zalicza się dzielnice: Orunia Dolna, Lipce – Dolne, Niegowo, Olszynka, Rudniki oraz Wyspa Sobieszewska. Występują tu urodzajne gleby - mady żuławskie w większości torfowe o klasach bonitacyjnych od II – IV. Z uwagi na wartościowe ziemie i uregulowane stosunki wodne rejon ten przeznaczony jest pod intensywne rolnictwo a w szczególności pod uprawy ogrodniczo warzywne i nasienne. W rejonie Niegowo, Lipiec i Oruni Dolnej około 90% powierzchni gruntów ornych zajmują warzywa, 10 % zboża. Uprawa warzyw charakteryzuje się w tym rejonie wysoką wydajnością. Tereny te są zakwalifikowane jako Obszar Chronionego Krajobrazu Żuław Gdańskich.
- c) **Taras pośredni** - to dzielnice Wrzeszcz, Oliwa, Brzeźno i Stogi. W tej strefie tereny rolnicze z uwagi na intensywną zabudowę miejską straciły rolniczy charakter poza nielicznymi enklawami w rejonie dzielnicy Stogi (przy ul. Kaczeńce i ul. Jodłowej) łąki za Czarną Łachą, w Oliwie (w rejonie ul. Spacerowej i Bytowskiej) oraz przy ul. Myśliwskiej w Migowie. Jest to obszar użytków rolnych o pow. 169 ha, z czego wykorzystanie rolnicze wynosi około 35 ha.

10.3. Struktura użytkowania gruntów rolnych w gminie Gdańsk

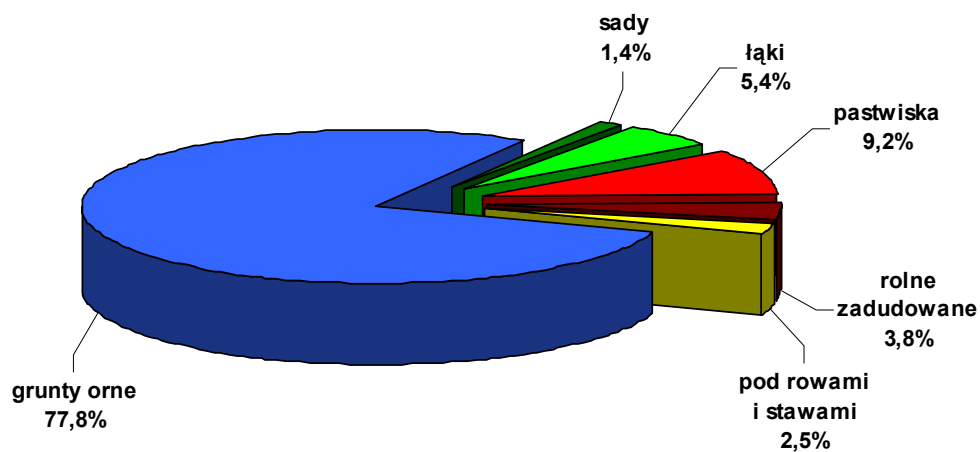
(dane z Wydziału Geodezji Urzędu Miasta Gdańska)

Rodzaj użytku	Powierzchnia geodezyjna [ha]	Struktura użytków rolnych [%]
Grunty orne	7175	74,93
Sady	111	1,16
Łąki	667	6,97
Pastwiska	947	9,89
Grunty rolne zabudowane	396	4,14
Grunty pod stawami	1	0,01
Grunty pod rowami	278	2,90
Razem	9576	100,00

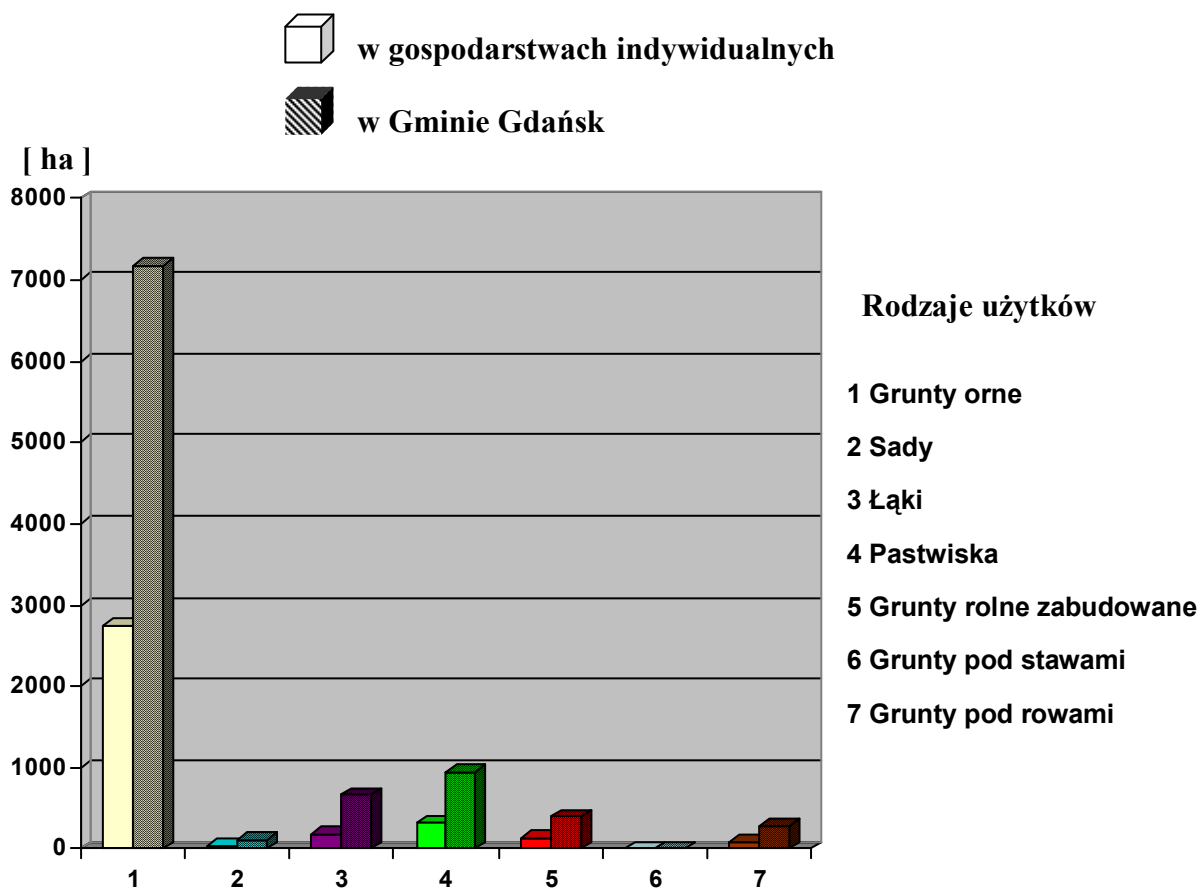

10.4. Struktura użytkowania gruntów rolnych w gospodarstwach indywidualnych o powierzchni ≥ 1 ha (dane z Wydziału Geodezji Urzędu Miasta Gdańska)

Rodzaj użytku	Powierzchnia geodezyjna [ha]	Struktura użytków rolnych [%]
Grunty orne	2737	77,84
Sady	48	1,37
Łąki	188	5,35
Pastwiska	323	9,19
Grunty rolne zabudowane	133	3,78
Grunty pod stawami	0	0,00
Grunty pod rowami	87	2,47
Razem	3516	100,00

10.5. Porównanie Struktury użytkowania gruntów rolnych w gospodarstwach indywidualnych o powierzchni ≥ 1 ha i w Gminie Gdańsk

10.6. Klasy bonitacyjne użytków rolnych w gospodarstwach indywidualnych ≥ 1 ha (dane z Wydziału Geodezji Urzędu Miasta Gdańska)

Grunty orne	[ha]
R I	2
R II	43
R III a	197
R III b	412
R IV a	879
R IV b	813
R V	422
R VI	150
R VI z	0
I. Razem	2.918

Łąki	[ha]
Ł I	0
Ł II	2
Ł III	85
Ł IV	73
Ł V	21
Ł VI	7
II. Razem	188

Pastwiska	[ha]
Ps I	0
Ps II	9
Ps III	74
Ps IV	140
Ps V	72
Ps VI	28
III. Razem	323

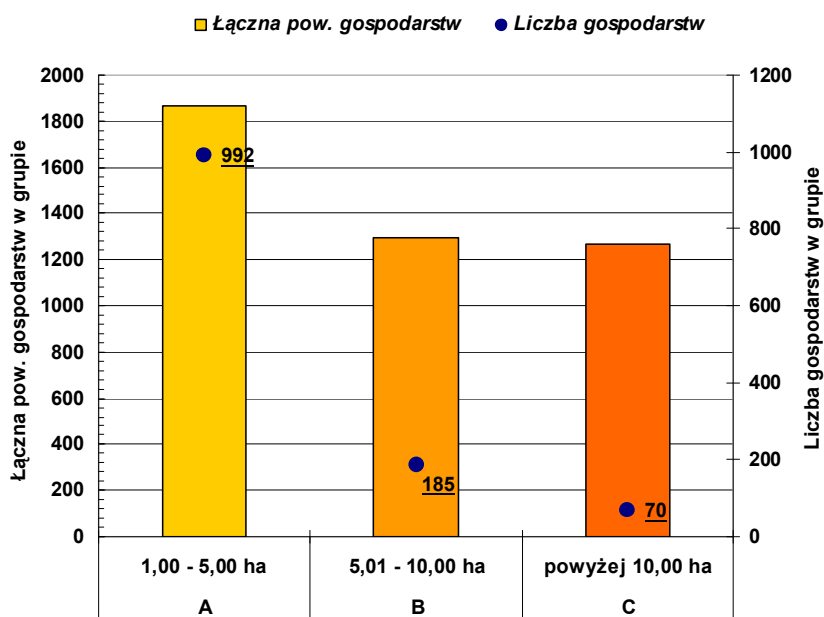
IV. Niesklasyfikowane	87
V. Zakrzewione Łz	21
OGÓLEM [I+II+III+IV]	3.537

10.7. Szacunkowa powierzchnia i struktura zasiewów w 2007 roku

(dane za 2007r. z Ośrodka Doradztwa Rolniczego Gdańsku)

Lp	Wyszczególnienie	ilość [ha]	udział w strukturze użytków rolnych [%]
1	Żyto	400	4,9%
2	Pszenica ozima	550	6,8%
3	Pszenica jara	500	6,2%
4	Jęczmień ozimy		0,0%
5	Jęczmień jary	700	8,7%
6	Owies	100	1,2%
7	Pszenżyto ozime	500	6,2%
8	Pszenżyto jare	50	0,6%
9	Mieszanka zbożowa	800	9,9%
10	Gryka		0,0%
11	Zboża ogółem	3600	44,5%
12	Ziemniaki	1020	12,6%
13	Buraki cukrowe	30	0,4%
14	Buraki pastewne	80	1,0%
15	Brukiew	50	0,6%
16	Okopowe ogółem	1180	14,6%
17	Peluszka		0,0%
18	Łubin	80	1,0%
19	Bobik	70	0,9%
20	Groch		0,0%
21	Mieszanki strączkowe		0,0%
22	Strączkowe ogółem	150	1,9%
23	Motylkowe drobnonasienne		0,0%
24	Strączkowe na zielonkę	10	0,1%
25	Kukurydza	10	0,1%
26	Pastewne ogółem	20	0,2%
27	Rzepak	40	0,5%
28	Len		0,0%
29	Tytoń		0,0%
30	Przemysłowe ogółem	40	0,5%
31	Truskawki	10	0,1%
32	Trawy polowe		0,0%
33	Trawy nasienne		0,0%
34	Warzywa gruntowe	1350	16,7%
35	Grunty odłogowane	510	6,3%
36	Pozostałe ogółem	1870	23,1%
37	Razem powierzchnia zasiewów na gruntach ornych	6860	84,8%
38	Łąki	710	8,8%
39	Pastwiska	430	5,3%
40	Sady	90	1,1%
41	Ogółem użytki rolne	8090	100,0%

10.8. Zestawienie gospodarstw rolnych wg grup obszarowych

Grupy obszarowe gospodarstw rolnych [ha]		Ilość gospodarstw	Łączna powierzchnia [ha]
A	1,00 – 5,00	992	1 862,50
B	5,01 – 10,00	185	1 292,69
C	powyżej 10,00	70	1 266,38
RAZEM GOSP. INDYWIDUALNE		1 247	4 421,57
PODMIOTY PRAWNE		68	1 558,63
RAZEM GOSPODARSTW		1 315	5 980,20

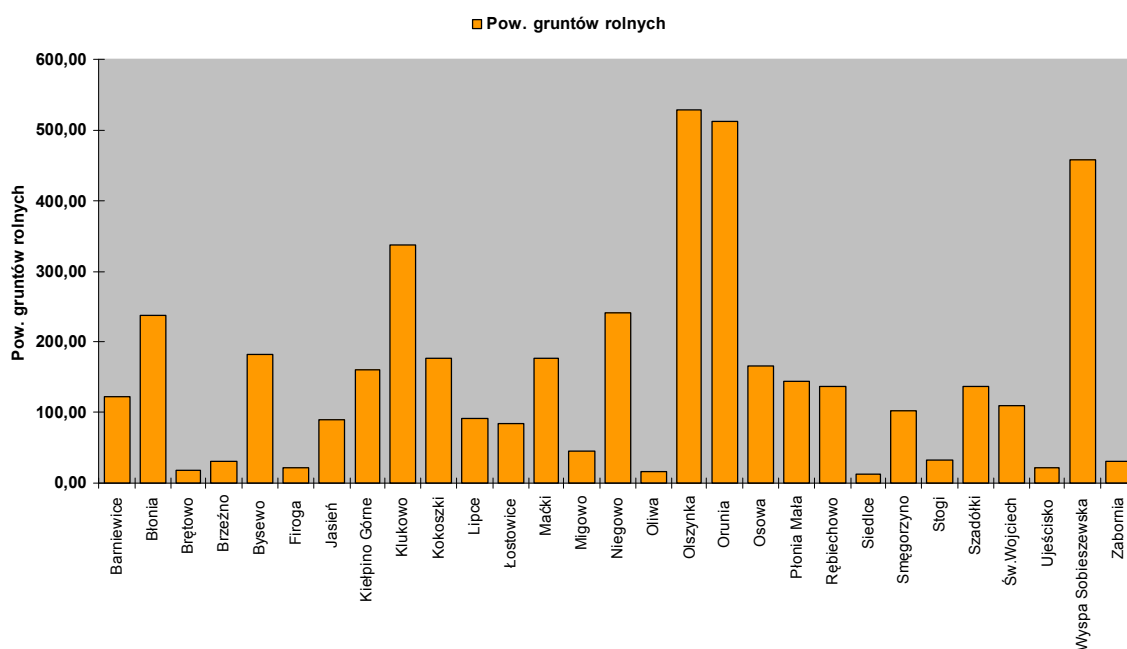
Ogólna liczba gospodarstw rolnych na terenie Gdańska - zarejestrowanych w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Pruszczu Gdańskim posiadających uprawy rolne lub hodowle zwierząt (dane z 2007 r.) wynosi: 1957.

ŚREDNIA WIELKOŚĆ GOSPODARSTWA — 3,55 ha

Różnica pomiędzy zarejestrowanymi producentami rolnymi w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (1 957 producentów) a sumą gospodarstw prowadzonych przez osoby fizyczne i prawne (1 315 gospodarstw) wynika z faktu, iż osoby zameldowane lub podmioty prawne mające swoją siedzibę w Gdańsku posiadają gospodarstwa rolne poza miastem.

10.9. Powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwach indywidualnych oraz ilość gospodarstw rolnych w poszczególnych dzielnicach Gdańska

(grunty własne, dzierżawione, grunty Agencji Nieruchomości Rolnych, Lasów Państwowych i inne)

<i>Dzielnica</i>	<i>Ilość gospodarstw</i>	<i>Pow. gruntów rolnych w ha</i>
Barniewice	13	122,27
Blonia	68	237,05
Brętowo	9	18,77
Brzeżno	7	31,34
Bysewo	38	181,81
Firoga	11	21,87
Jasień	41	88,90
Kielpino Górne	51	160,49
Klukowo	69	338,11
Kokoszeki	40	176,95
Lipce	36	90,85
Łostowice	49	83,56
Maćki	43	176,19
Migowo	16	45,91
Niegowo	34	240,13

Oliwa	9	16,62
Olszynka	152	528,74
Orunia	153	512,31
Osowa	52	165,21
Płonia Mała	30	144,05
Rębiechowo	25	136,31
Siedlce	3	11,87
Smęgorzyno	26	102,63
Stogi	9	32,30
Szadólki	45	136,54
Św.Wojciech	45	109,45
Ujeścisko	12	22,70
Wyspa Sobieszewska	148	456,87
Zabornia	13	31,77
RAZEM	1 247	4 421,57

(Dane z Wydz. Finansowego na podstawie wykazu gospodarstw objętych podatkiem rolnym)

10.10. Hodowla zwierząt i uprawa roślin

W „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Gdańska” część terenów miasta została zakwalifikowana jako „chroniona rolnicza przestrzeń produkcyjna”. Jest to południowa część Wyspy Sobieszewskiej oraz tereny o funkcji rolniczej tymczasowej do czasu zainwestowania - Kokoszki, Klukowo, Rębiechowo, Osowa. Na tych terenach oraz w dzielnicach: Kiełpinek, Kiełpino Górne, Olszynka, Lipce, Maćkowy, Szadółki, Jasień, Wyspa Sobieszewska, Bysewo oraz Smęgorzyno są prowadzone gospodarstwa rolne, w których m.in. hoduje się bydło, trzodę chlewną, konie oraz zwierzęta futerkowe. Na terenie Gdańska zarejestrowano 700 szt. bydła. Największym gospodarstwem specjalizującym się w hodowli bydła jest Gospodarstwo Hodowli i Nasiennictwa „Polan” Sp. z o.o. na Wyspie Sobieszewskiej.

Na terenie Gdańska zarejestrowano jedno gospodarstwo ekologiczne prowadzące atestowane uprawy roślinne.

W 2007 r. na terenie Gdańska **nie wystąpiły straty** w gospodarstwach rolnych w uprawach spowodowane klęską suszy, ulewnym deszczem czy porywistym wiatrem.

10.11. Wyłączenia gruntów rolnych z produkcji

(dane za 2007r. Wydziału Środowiska w Gdańsku)

Każdego roku pewna część gruntów rolnych jest przekształcana na cele urbanistyczne Gdańska. **W 2007 r. wyłączono z produkcji rolnej 243,07 ha** w tym 44,08 ha w związku z aktualizacją danych ewidencji gruntów terenów już zabudowanych. Pozostałe obszary zostały wyłączone na wniosek zainteresowanych w związku z prowadzonymi inwestycjami.

Grunty rolne / łąki / pastwiska	
Klasa gruntów	Powierzchnia wyłączona [ha]
I	0
II	0
III	34,28
IV	130,05
V	43,85
VI	30,38
Inne	4,53
Razem	243,07